

Specializētās tiesas - Rumānija

Šajā vietnē ir sniegta informācija par specializētajām tiesām Rumānijā.

Specializētās tiesas

Brašovas Bērnu un ģimenes lietu tribunāls (Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov)

Brašovā esošais Bērnu un ģimenes lietu tribunāls (*Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov*) izskata lietas, kas ir saistītas ar pārkāpumiem, ko veikuši nepilngadīgie vai kas veikti pret nepilngadīgajiem. Pirms šī tribunāla izveidošanas šādas lietas bija Brašovas tribunāla kompetencē.

Specializētie tribunāli

Rumānijā pastāv trīs specializētie tribunāli (agrākie komercietu tribunāli):

- **Klužas specializētais tribunāls** (*Tribunalul Specializat Cluj*);
- **Murešas specializētais tribunāls** (*Tribunalul Specializat Mureș*);
- **Argešas specializētais tribunāls** (*Tribunalul Specializat Argeș*).

Tie izskata lietas, kurās ir iesaistīti komersanti. Par komersantu uzskata ikvienu personu, kas veic komercdarbību.

Militārās tiesas

Militāro tiesu kompetenci nosaka Kriminālprocesa kodekss. Katrai militārajai tiesai ir karaspēka vienības statuss.

Militāro tiesu hierarhija ir šāda:

- četri militārie tribunāli (Bukarestē, Kluža-Napokā, Iasi un Timișoarā);
- Bukarestes Teritoriālais militārais tribunāls;
- Bukarestes Militārā apelācijas tiesa.

Militārās tiesas veido militārie tiesneši, ierēdņi, arhīva darbinieki un citi darbinieki.

Militārie tribunāli

Rumānijā ir četri militārie tribunāli, kas atrodas:

- Bukarestē;
- Kluža-Napokā;
- Iasi;
- Timișoarā.

Kā pirmās instances tiesa militārais tribunāls pārsvarā izskata lietas, kas ir saistītas ar pārkāpumiem pret Rumānijas aizsardzības sistēmu (piemēram, militāro pavēļu neievērošana un disciplīnas pārkāpumi, pārkāpumi kaujas vietā u. c.) vai dienesta pilnvaru pārkāpumiem, ko veikušas militārpersonas ar dienesta pakāpi līdz pulkvedim, to ieskaitot.

Bukarestes Teritoriālais militārais tribunāls (*Tribunalul Militar Teritorial București*)

Teritoriālais militārais tribunāls izskata:

- kā **pirmās instances tiesa** – lietas par turpmāk minētajiem dienesta pilnvaru pārkāpumiem, ko veikušas militārpersonas ar dienesta pakāpi līdz pulkvedim, to ieskaitot:

1. noteiktus noziedzīgus nodarījumus pret dzīvību un veselību;
 2. noteiktus noziedzīgus nodarījumus pret personas brīvību;
 3. noteiktus seksuālus noziedzīgus nodarījumus;
 4. noteiktus noziedzīgus nodarījumus pret īpašumu;
 5. noteiktus noziedzīgus nodarījumus, kas paveikti dienesta vietā vai saistībā ar to;
 6. noteiktus noziedzīgus nodarījumus, kas kavē tiesvedību;
 7. ar nodomu izdarītus noziedzīgus nodarījumus, kā rezultātā iestājusies kādas personas nāve vai izdarīta pašnāvība;
 8. ar narkotiku izplatīšanu un nelikumīgu lietošanu saistītus noziedzīgus nodarījumus;
 9. ļaunprātīgu uzņēmuma novešanu līdz bankrotam, ja noziedzīgais nodarījums ir saistīts ar banku sistēmu;
- kā **apelācijas instances tiesa** – apelācijas sūdzības par nolēmumiem, ko pieņēmuši militārie tribunāli par noziedzīgiem nodarījumiem, attiecībā uz kuriem tiesvedība sāka, pamatojoties uz cietušās personas sūdzību, un apelācijas sūdzības par nolēmumiem, ko pieņēmuši militārie tribunāli saistībā ar pirmstiesas drošības līdzekļiem, pagaidu atbrīvošanu vai aizsardzības pasākumiem kriminālprocesā, un par nolēmumiem, ko pieņēmuši militārie tribunāli saistībā ar krimināllietās taisītu nolēmumu izpildi vai rehabilitāciju, kā arī citas lietas, kas īpaši norādītas normatīvajos aktos;
 - Teritoriālais militārais tribunāls risina arī **lietu piekritības jautājumus** starp **militārajiem tribunāliem** tā pārziņā esošajā teritorijā.

Bukarestes Militārā apelācijas tiesa (*Curtea Militară de Apel București*)

Militārā apelācijas tiesa izskata:

- kā **pirmās instances tiesa**:
 1. noziedzīgus nodarījumus pret valsts drošību vai mieru un cilvēci, ko izdarījušas militārpersonas;
 2. noziedzīgus nodarījumus, ko izdarījuši militāro tribunālu un teritoriālā militārā tribunāla tiesneši, kā arī šīm tiesām piesaistīto militāro prokuratūru prokurori;
- kā **apelācijas instances tiesa** – apelācijas sūdzības par nolēmumiem, ko pirmajā instancē pieņēmis Teritoriālais militārais tribunāls;
- kā **kasācijas instances tiesa** – kasācijas sūdzības par militārā tribunāla pirmajā instancē taisītiem nolēmumiem, izņemot lietas, kas ir Teritoriālā militārā tribunāla kompetencē, un citas lietas, kas īpaši paredzētas normatīvajos aktos;
- tā risina **lietu piekritības jautājumus** starp militārajiem tribunāliem, starp militārajiem tribunāliem un Teritoriālo militāro tribunālu vai starp militārajiem tribunāliem, kas darbojas dažādu teritoriālo militāro tribunālu darbības teritorijā, un citas lietas, kas īpaši paredzētas normatīvajos aktos.

Administratīvās tiesas

Rumānijā nav administratīvo tiesu. Administratīvās lietas tiek izskatītas specializētās tiesu administratīvajās nodaļās.

Citas specializētās tiesas

Konstitucionālā tiesa (*Curtea Constituțională*)

Konstitucionālās tiesas sastāvā ir deviņi tiesneši, kurus ieceļ amatā uz deviņiem gadiem, un šo termiņu nevar pagarināt vai atjaunot. Trīs tiesnešus ieceļ **Pārstāvju palāta**, trīs – **Senāts** un trīs – **Rumānijas prezidents**. Konstitucionālās tiesas tiesneši aizklātā balsojumā uz trim gadiem ievēl tiesas priekšsēdētāju. Reizi trīs gados ir jānomaina viena trešā daļa Konstitucionālās tiesas tiesnešu.

Saskaņā ar **Rumānijas konstitūcijas** 146. pantu Konstitucionālajai tiesai ir šādas pilnvaras:

- tā izvērtē **likumu** atbilstību Konstitūcijai pirms to izsludināšanas, ja to pieprasa Rumānijas prezidents, kādas Parlamenta palātas priekšsēdētājs, valdība, Augstākā kasācijas tiesa, ombuds, vismaz 50 deputāti vai vismaz 25 senatori, vai arī *ex officio* attiecībā uz ierosinājumiem veikt grozījumus Konstitūcijā;
- tā izskata **līgumu** un citu starptautisko nolīgumu atbilstību Konstitūcijai, ja to pieprasa kādas Parlamenta palātas priekšsēdētājs, vismaz 50 deputāti vai vismaz 25 senatori;

- tā izskata **Parlamenta reglamenta** atbilstību Konstitūcijai, ja to pieprasa kādas Parlamenta palātas priekšsēdētājs, parlamentārā grupa, vismaz 50 deputāti vai vismaz 25 senatori;
- tā izskata protestus **par likumu un rīkojumu neatbilstību Konstitūcijai**, kas iesniegti vispārējas piekritības tiesās vai komercietu šķīrējtiesās; protestu par neatbilstību Konstitūcijai var izvirzīt arī ombuds;
- tā risina konstitucionāla rakstura **juridiskus strīdus** starp valsts iestādēm pēc Rumānijas prezidenta, kādas Parlamenta palātas priekšsēdētāja, premjerministra vai Tiesnešu augstākās padomes pieprasījuma;
- tā pārbauda Rumānijas prezidenta ievēlēšanas **kārtības** ievērošanu un apstiprina vēlēšanu rezultātus;
- tā sniedz **konsultatīva rakstura atzinumus** attiecībā uz ierosinājumiem par Rumānijas prezidenta atstādināšanu no amata;
- tā apstiprina, ka pastāv **apstākļi**, kas var būt par pamatu valsts vadītāja aizvietošanai, un ziņo par konstatētajiem faktiem Parlamentam un valdībai;
- tā pārbauda referendumu organizēšanas un rīkošanas **kārtības** ievērošanu un apstiprina referendumu rezultātus;
- tā pārbauda, vai pastāv apstākļi, lai pilsoņi īstenotu **likumdošanas iniciatīvas tiesības**;
- tā izskata protestus par **politisko partiju** neatbilstību Konstitūcijai;
- tā veic arī citus **pienākumus**, kas paredzēti tiesas darbību regulējošajā likumā (atkārtoti izdots Likums Nr. 47/1992).

Juridiskās datu bāzes

Internetā ir pieejamas šādas datu bāzes:

- [Augstākās kasācijas tiesas](#) praksi publicē tās [tīmekļa vietnē](#);
- Tiesu nolēmumu kopsavilkumus publicē Tiesu portālā. Piemēram, skatiet [Bukarestes Apelācijas tiesas nolēmumu kopsavilkumus](#);
- [Rumānijas juridiskā datu bāze](#), kas pieder **Rumānijas Likumdošanas padomei**, kas to arī uztur, satur Rumānijas normatīvo aktu (likumu, valdības rīkojumu, valdības lēmumu u. c.) pilnu tekstu.

Vai pieeja datu bāzei ir bez maksas?

Jā, piekļuve datu bāzei ir bez maksas.

Attiecīgās saites

[Tiesu jurisdikcija – Rumānija](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 20/03/2014